

Koulukuljetusperiaatteet

Kouvolan kaupunki

Kasvatus- ja opetuslautakunta 23.5.2024

1	KULJETUSOIKEUDEN MUODOSTUMINEN	1
2	KOULUMATKOJEN JÄRJESTÄMISPERIAATTEET KOUVOLAN KAUPUNGISSA	1
2.1	Koulumatkan pituuteen perustuva koulukuljetusoikeus	2
2.1.1	Peruskoululaiset	2
2.1.2	Esiopetuksen oppilaat	2
2.1.3	Varhaiskasvatuksen tarve ja esiopetus	2
2.1.4	Valmistavan opetuksen oppilaat	3
2.2	Koulumatkan vaarallisuus	3
2.3	Koulumatkan rasittavuus ja vaikeus	4
3	SAATTOAVUSTUS	4
4	KOULUMATKAN MITTAAMINEN JA KESTO	4
5	SAIRAUSTAPAUKSET	5
6	KOULULAISTEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA	5
7	KULJETUSMUODOT	6
8	KOULUKULJETUSTEN OSAPUOLTEN VELVOLLISUUDET	7
8.1	Kuljettajan tehtävät	7
8.2	Huoltajan tehtävät	7
8.3	Oppilaan tehtävät	8
8.4	Koulun ja esiopetuspaikan tehtävät	9
8.5	Opetuksen järjestäjän tehtävät	9

1 KULJETUSOIKEUDEN MUODOSTUMINEN

Perusopetuslain 32 §:n mukaan esi-, perus- ja lisäopetusta saavalle lapselle on järjestettävä kuljetus tai maksettava riittävä korvaus, mikäli koulumatka ylittää viisi (5) km tai lapsen ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen koulumatka muutoin muodostuu lapselle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Kouvolan kaupungissa järjestetään kuljetus 1.–2. vuosiluokkien oppilaille koulumatkan pituuden perusteella, mikäli koulumatka ylittää kolme (3 km).

Koulukuljetusoikeuden edellytyksenä on, että oppilas käy lähikoulua. Lapselle määritellään esiopetuksen ja koulun alkaessa, osoitteen muuttuessa ja 7. luokalle siirtyessä lähikoulu. Kuljetusoikeus muodostuu väestörekisterin mukaisesta asuinpaikasta esiopetuspaikkaan tai kouluun sekä esiopetuspaikasta tai koulusta väestörekisterin mukaiseen asuinpaikkaan tai iltapäivätoimintapaikkaan. Kuljetusoikeutta ei muodostu, mikäli lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen.

Ruotsinkielisillä lapsilla on kuljetusoikeus Svenska Skolaniin (1.-6. luokka) sekä Kotka Svenska Samskolaniin (7.-9. luokka), jos heidän äidinkieltensä on väestörekisterissä olevan tiedon mukaan ruotsi. Kouvolan kaupungin kuljetusyksikkö järjestää kuljetukset Kotka Samskolanin kouvolaalaisille oppilaille, kuljetus järjestetään ensisijaisesti joukkoliikenteellä.

Koulumatka saa odotuksineen kestää enintään 2,5 tuntia päivässä ja yli 13 -vuotiailla enintään 3 tuntia päivässä. Toissijaisessa esiopetuspaikassa tai toissijaisessa koulussa oleva lapsi ei ole oikeutettu koulukuljetukseen.

2 KOULUMATKOJEN JÄRJESTÄMISPERIAATTEET KOUVOLAN KAUPUNGISSA

Koulukuljetusoikeus voi perustua koulumatkan pituuteen tai harkinnanvaraisuuteen.

Harkinnanvarainen koulukuljetusoikeus voi perustua johonkin seuraavista:

- koulumatkan vaarallisuus
- koulumatkan rasittavuus tai vaikeus

Päätökset harkinnanvaraisista koulukuljetuksista tekee asiakasvastaava.

Kuljetusoikeus ei koske koulumatkaa toissijaiseen kouluun tai esiopetuspaikkaan myöskään silloin, kun lapsella olisi ollut kuljetusoikeus ensisijaiseen lähikouluun tai esiopetuspaikkaan.

Esiopetukseen tuleville lapsille osoitetaan useampi ensisijainen esiopetuspaikka, joten heillä on oikeus kuljetukseen kaikista näistä esiopetuspaikoista.

Jos oppilas käy koulua erikoisluokalla (esim. musiikki- tai liikuntaluokka), joka ei ole hänen lähikoulussaan, ei hänellä ole kuljetusoikeutta kouluun. Kuljetusoikeutta erikoisluokalle (toissijaiseen kouluun) ei ole, vaikka omaan lähikouluun olisi kuljetusoikeus.

Erikoisluokkapäätös ei ole lähikoulupäätös, vaan se on kyseisen koulun rehtorin päätös erikoisluokalle valinnasta. Lähikoulupäätöksen tekee kaikkien oppilaiden osalta asiakasvastaava.

Lapsella on mahdollisuus harkinnanvaraiseen kuljetukseen, jos se on palvelun järjestämisen tai kustannusten näkökulmasta mielekästä.

2.1 Koulumatkan pituuteen perustuva koulukuljetusoikeus

Koulumatka lasketaan väestörekisteriin merkitystä vakinaisesta osoitteesta lähikouluun, lyhintä kävelyreittiä pitkin. Matka mitataan lyhintä jalankulkukelpoista, yleisessä käytössä olevaa reittiä myöten kotiportilta kouluportille. Matkan mittaamisessa käytetään kaupungin käytössä olevaa mittausohjelmaa.

2.1.1 Peruskoululaiset

Koulukuljetus järjestetään koulumatkan pituuden perusteella, jos koulumatka ylittää:

1.–2. vuosiluokkien oppilailla 3 km

3.–9. vuosiluokkien oppilailla ja esioppilailla 5 km

Ensisijainen kuljetusmuoto perusopetuksen oppilailla on julkinen liikenne. Koulukuljetuksessa olevan lapsen itse kuljettava matka linja-autopysäkille tai taksireitin varteen on enintään 3 km, ellei päivittäinen koulumatkaan käytettävä aika ylity tai lapsen terveydentila muuta vaadi tai tie ole todettu vaaralliseksi.

Linja-autopysäkki voi olla haja-asutusalueella ns. virtuaalipysäkki, jota ei ole merkitty maastoon liikennemerkillä. Virtuaalipysäkit on merkitty kouvola.digitransit.fi -reittioppaaseen.

Jos julkinen liikenne ei kulje enintään kolmen kilometrin etäisyydellä kotiosoitteesta, järjestetään koulukuljetus taksilla. Myös takseilla järjestettävissä koulukuljetuksissa käytetään nouto- ja jättöpaikkaa eikä taksikuljetus tarkoita automaattisesti lapsen noutoa kotoa.

Huoltajat ja liikennöitsijät voivat sopia keskenään ns. siipikuljetuksesta sen jälkeen, kun vakituiset kuljetusreitit on suunniteltu ja otettu käyttöön. Siipikuljetuksen periaatteista on kerrottu **liitteessä**. Siipikuljetusoikeuden piiriin voi päästä sen jälkeen, kun varsinaiset kuljetusreitit ovat vakiintuneet, aikaisintaan syyskuun lopussa. Jos lukuvuoden aikana tulee tarve koulukuljetusoikeuden saaneen lapsen kuljetukseen samalla kuljetusreitillä, menettää siipikuljetuksessa oleva lapsi kuljetuspaikkansa, jos tilaa ei ole kaikille.

2.1.2 Esiopetuksen oppilaat

Esioppilaille myönnetään ensisijaisesti saattoavustus, joka tarkoittaa, että vanhemmat huolehtivat itse kuljettamisesta esikouluun ja takaisin. Saattoavustusta tai kuljetusta tulee aina hakea. Kodin ja esiopetuspaikan välisen matkan tulee ylittää 5 km. Saattoavustusta tai kuljetusta voi saada vain esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin. Kuljetuksesta ja kuljetusmuodosta päätettäessä käytetään harkinnanvaraisuutta. Päätökset esikoululaisten saattoavustuksista ja kuljetuksista tekee asiakasvastaava. Kuljetus ja kuljetusmuoto määritellään tapauskohtaisesti. Myös esiopetusikäisen on mahdollista saada harkinnanvarainen kuljetusoikeus matkan vaarallisuuden, vaikeuden tai rasittavuuden perusteella.

2.1.3 Varhaiskasvatuksen tarve ja esiopetus

Lapsella ei ole kuljetusoikeutta esiopetukseen, jos hänellä on tarve päivähoitoon/varhaiskasvatukseen aamulla ennen esiopetuksen alkua tai iltapäivällä esiopetuksen jälkeen.

Esiopetuksen oppilaalla on kuljetusoikeus aamuisin, mikäli hän ei tarvitse ennen esiopetuksen alkua päivähoitoa. Esiopetuksen päättyessä lapsella on kuljetusoikeus, mikäli hän ei tarvitse esiopetuksen jälkeen päivähoitoa. Kuljetustarve tulee olla jokapäiväistä aamuisin ja/tai iltapäivisin. Muissa tilanteissa käytetään saattoavustusta.

2.1.4 Valmistavan opetuksen oppilaat

Valmistavan opetuksen oppilaista rehtori voi tehdä kuljetusilmoituksen kahden ensimmäisen kuukauden ajalta. Tämän jälkeen huoltaja voi hakea harkinnanvaraista koulukuljetusta ja asiakasvastaava tekee päätöksen asiasta. Päätös koskee vain lukuvuotta valmistavassa opetuksessa.

2.2 Koulumatkan vaarallisuus

Lapsen huoltaja voi anoa koulukuljetusta koulumatkan vaarallisuuden perusteella. Kuljetus voi muodostua vain vaarallisille tieosuuksille ja se voidaan myöntää lukuvuodeksi tai määräajaksi. Koulukuljetus koulumatkan vaarallisuuden perusteella voidaan lopettaa, mikäli olosuhteiden katsotaan parantuneen. Päätöksen kuljetusoikeudesta vaarallisuuden perusteella tekee asiakasvastaava.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa käytetään apuna Koululiitu -ohjelmaa ja tarvittaessa Kouvolan kaupunki selvittää tiestön vaarallisuutta tapauskohtaisesti. Nouto- ja jättöpaikkojen vaarallisuutta arvioidaan tarvittaessa yhdessä kuljetusyrittäjien kanssa. Tapauksissa, joissa Koululiitu-ohjelmaa ei voida hyödyntää koulumatkan vaarallisuuden arvioinnissa, tehdään tarvittaessa seuraavia toimenpiteitä:

- selvitetään onnettomuustilastot kyseiseltä reitiltä
- arvioidaan pysäkin tai nouto- ja jättöpaikkojen vaarallisuus
- selvitetään yksityistien osalta, onko sille myönnetty avustusta
- teetetään liikennemäärämittaus (tekniset palvelut)
- pyydetään muun asiantuntijan lausunto tai tehdään katselmus kyseessä olevalle kuljetusreitille

Kaupunkialueella on lähes poikkeuksetta kevyen liikenteen väylät tai jalkakäytävät ja vilkkaimmissa risteyksissä liikennevalot, joten niitä ei luokitella vaarallisiksi.

Vuosiluokkien 7.–9. oppilaiden koulumatkoja kaupunkialueella ei luokitella vaarallisiksi, jos oppilaan edellytykset muutoin liikkua kaupunkiympäristössä ovat hyvät.

Vilkas liikenne tai raskaiden ajoneuvojen liikkuminen tiellä eivät lähtökohtaisesti tee koulumatkaa tai nouto- tai jättöpaikkaa liian vaaralliseksi, koska perusopetuksen oppilaan voidaan edellyttää pystyvän havainnoimaan olosuhteiltaan tavanomaisella tiellä muuta liikennettä. Oppilaat voivat odottaa linja-autoja valtateiden varsilla olevilla pysäkeillä. Pelkkä valaistuksen puuttuminen ei tee tietä liian vaaralliseksi kulkea.

Talviolosuhteet, kuten pimeys, liukkaus ja lumi, hankaloittavat liikkumista, mutta talviolosuhteet ovat Suomessa ennalta arvattavia normaaleja jokavuotisia ilmiöitä, eivätkä talven olosuhteista johtuvat hankaluudet tee koulumatkasta liian vaikeaa, rasittavaa tai vaarallista.

Matkan vaarallisuuteen perustuvassa hakemuksessa perusteluna voi olla lapsen riski kohdata petoeläin (ns. petokuljetus). Petokuljetuksen perusteeksi ei riitä petohavainto, vaan tarvitaan hakijan toimittama riistanhoitoyhdistyksen lausunto eläimen häiriökäyttäytymisestä (esim. susi tai karhu). Lausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen, mutta sitä käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Kuljetus voidaan myöntää määräajaksi tapauskohtaisesti riistanhoitopiiriin tai suurpetoasiantuntijan lausunnon perusteella.

2.3 Koulumatkan rasittavuus ja vaikeus

Jos koulumatka on lapselle liian vaikea tai rasittava, järjestää Kouvolan kaupunki lapselle koulukuljetuksen. Mikäli koulukuljetusoikeutta haetaan koulumatkan rasittavuuden tai vaikeuden perusteella, tulee hakemukseen sisällyttää asiantuntijalausunto ja tarvittaessa koulun pedagoginen lausunto kuljetustarpeesta. Lausunnon tai muun selvityksen voimassaoloaika on pääsääntöisesti vuosi. Lausunnoista on käytävä ilmi kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se mille ajanjaksolle koulukuljetuksen järjestämistä suositellaan. Asiantuntijalausunto ei velvoita kuntaa kuljetuksen järjestämiseen eikä asiantuntijalausunto määrää sitä, onko kuljetusoikeuspäätös myönteinen tai kielteinen. Jokainen tapaus käsitellään erikseen ja lausuntoja käytetään asiantuntija-apuna päätöksenteossa. Oppilaalla on joissakin tilanteissa mahdollisuus saada koulukuljetus oppilashuollollisin perustein.

3 SAATTOAVUSTUS

Huoltajalla on oikeus anoa koulukuljetuksen vaihtoehtona saattoavustusta. Saattoavustus myönnetään korkeintaan lukuvuodeksi kerrallaan. Avustusta on haettava ennen kuljetustarpeen alkamista. Saattoavustuksen suuruus on sama kuin kulloinkin voimassa oleva KELAn oman auton käytöstä maksama korvaus.

Saattoavustus ja koulukuljetus ovat toisensa korvaavia ja saattoavustus myönnetään vain huoltajalle, jonka lapsella on kuljetusoikeus.

Saattoavustus on esiopetuksessa olevan lapsen huoltajan ensisijainen vaihtoehto. Saattoavustusta haetaan kuljetushakemuslomakkeella. Saattoavustusta ei myönnetä sellaisille koulumatkoille, joille on jo kaupungin järjestämä kuljetus tai joihin kaupungin järjestämä kuljetus on ensisijainen kuljetusmuoto.

Saattoavustus maksetaan lapsen saattamisesta, eli vain siltä matkan osalta, jolta lapsi on mukana kuljetuksessa. Saattoavustus maksetaan jälkikäteen puolivuositain tai erikseen sovittaessa kuukausittain. Maksu suoritetaan huoltajan kouluun tai varhaiskasvatusyksikköön toimittaman ajopäiväkirjalomakkeen perusteella. Rehtori tai varhaiskasvatusyksikön johtaja tarkistaa ajopäiväkirjan oikeellisuuden. Ajopäiväkirjalomakkeen voi tulostaa kaupungin nettisivuilta ([Ajopäiväkirja \(kouvola.fi\)](http://Ajopäiväkirja(kouvola.fi)))

Saattoavustusta on mahdollista hakea ns. force major-tilanteissa (kuljetusyrittysten työtaistelutilanteet, lakot, epidemiat, ruuhkat kuljetussuunnittelussa yms.). Huoltaja hakee saattoavustusta kuljetushakemuksena ja päätöksen saattoavustuksesta tekee asiakasvastaava.

4 KOULUMATKAN MITTAAMINEN JA KESTO

Matkan pituus mitataan lapsen väestökisteriin merkitystä vakinaisesta osoitteesta kaupungin kuljetusyksikössä. Matkan mittaamisessa käytetään kaupungin käytössä olevaa mittausohjelmaa ja koulumatka mitataan kotiportilta koulun portille. Portilla tarkoitetaan kotipihaan ja koulun pihaan kääntyvää liittymää. Koulumatka mitataan jokaiselle lapselle samalla tavalla. Mikäli lapsen mittausohjelman mukaisesti mitattu matka ylittää 2940 metriä (kuljetusoikeus 3 km ylittävässä matkassa) tai 4900 metriä (kuljetusoikeus 5 km ylittävässä matkassa), tarkistetaan mittauksen lähtö- ja päätepisteen (kodin ja koulun liittymän) vaikutus matkan kokonaispituuteen. Reitti mitataan lyhyintä, jalankulkukelpoista ympäri vuoden olevaa tietä pitkin.

Laskentaperusteena käytetään Kuntaliiton antamaa laskentaohjetta, joka on kävelleen 13 min/km. Mikäli lapsen päivittäinen koulumatkoihin käytetty aika odotuksineen ylittää perusopetuslain 32 § asettaman rajan, tarkastellaan kuljetusjärjestelyt uudelleen.

Kouvolan kaupungilla ei ole velvollisuutta järjestää kuljetusta sen huoltajan luota, joka asuu muualla kuin mikä on lapsen väestörekisteriin merkitty asuinpaikka. Lasta ei kuljeteta esiopetukseen tai kouluun ja sieltä takaisin kotiin kahdesta eri osoitteesta.

5 SAIRAUSTAPAUKSET

Koulutapaturmatilanteissa lapsi on oikeutettu harkinnanvaraiseen koulukuljetukseen lääkärintodistuksen perusteella.

Vapaa-ajan tapaturman tai vakavan sairastumisen sattuessa huoltajan on mahdollista hakea koulukuljetusoikeutta lääkärintodistuksen perusteella. Ensisijainen koulukuljetuksen järjestämistapa on huoltajalle myönnettävä saattoavustus. Päätöksen koulukuljetusoikeudesta ja kuljetusmuodosta tekee asiakasvastaava. Vapaa-ajan tapaturmien ja sairauksien perusteella ei myönnetä koulukuljetusoikeutta muualle kuin lähikouluun. Huoltaja vastaa kuljetuksen järjestämisestä ns. toissijaiseen kouluun.

Tapaturmien ja sairastumisen vuoksi tarvittavan koulukuljetuksen järjestämiseen varataan vähintään viisi työpäivää siitä päivästä lukien, kun lääkärintodistus on saapunut tiedoksi asiakasvastaavalle. Kuljetus pyritään aloittamaan aina maanantaiaamusta, jotta kuljetusmuutokset ehditään tiedottaa kouluille, kuljettajille ja tarvittaessa muiden kuljetusoppilaiden huoltajille. Jos kuljetustarve on lyhytaikainen, ei kuljetuksen järjestäminen ole tarkoituksenmukaista.

Koulukuljetusoikeutta koulutapaturman, vapaa-ajan tapaturman tai vakavan sairastumisen takia haetaan Wilmassa harkinnanvaraisella koulukuljetushakemuksella. Hakemuksen liitteenä tulee olla lääkärintodistus, josta on käytävä ilmi kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se mille ajanjaksolle koulukuljetuksen järjestämistä suositellaan. Liite toimitetaan viipymättä Wilmassa annettujen ohjeiden mukaisesti.

Mikäli lapsi sairastuu koulussa tai varhaiskasvatusyksikössä, on huoltajalla velvollisuus noutaa lapsi kotiin.

6 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Kokoaikaisessa (yli 10 pv/kk) iltapäivätoiminnassa oleville oppilaille ei järjestetä kuljetuksia eli perheet huolehtivat itse muutoin koulukuljetusedun piirissä olevien oppilaiden kuljetukset. Aamun kuljetukset järjestetään normaalisti. Kuljetusetuuden omaavat oppilaat voivat saada kuljetuksen koululta kaupungin määrittämään iltapäivätoimintapaikkaan. Koulujen esiopetusryhmissä oleville lapsille järjestetään aamupäivätoimintaa. Jos aamupäivätoiminnan tarve on yli 10 pv/kk, kuljetusta ei järjestetä.

Kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain ja koulukuljetusedun piirissä olevat oppilaat, joille on laadittu erityishuolto-ohjelma, ovat oikeutettuja kuljetukseen kuntouttavaan aamupäivähoitoon ja kuntouttavasta iltapäivähoidosta kotiin. Toiminnasta on laadittu erillinen sopimus Kymenlaakson hyvinvointialueen ja Kouvolan kaupungin välillä, jonka mukaan järjestämisvastuu on Kouvolan kaupungilla. Sopimus tarkistetaan sopimuskauden puitteissa.

7 KULJETUSMUODOT

Kuljetusten suunnittelu ja toteutus tehdään lapsen kuljetusmuodon perusteella. Kuljetusmuoto perustuu lapsen kykyyn suoriutua koulumatkasta sekä mahdollisiin erityistarpeisiin.

Erilaisia kuljetusmuotoja ovat:

- Ei erityistarpeita: lapsi kykenee kulkemaan noutopisteelle. Kuljetus lähtee turvalliselta noutopisteeltä ja päättyy koulun portille ja toisin päin
- Portilta – portille: kuljetus lähtee lapsen kotitontin portilta päättyen koulun portille ja toisin päin
- Saattaen vaihdettava:
 - saattaen vaihdettavan lapsen kohdalle huoltaja on velvollinen saattamaan (tai järjestämään saattajan) lapsen taksille ja hakemaan lapsen taksilta
 - koulun tai varhaiskasvatusyksikön henkilökunta vastaa lapsen vastaanottamisesta taksilta ja saattamisesta taksille

Liikkumisrajoitteinen oppilas: kuten saattaen vaihdettava, kuljetuskalustona invataksi

Lähtökohtana on, että lapsi kykenee käyttämään julkista liikennettä. Ainoana poikkeuksena ovat ne esioppilaat, joille myönnetään kuljetus saattoavustuksen sijaan. Heidän palvelumuotonsa määritellään kuljetuspäätöksessä. Kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä ja kouluissa toimitaan koulukuljetuspääperiaatteiden mukaisesti ja ohjataan huoltajia kannustamaan oppilaita omatoimisuuteen. Lapsen kuljetusmuoto tarkistetaan lukuvuosittain.

Koulukuljetuksen sujuminen kuljetusreiteillä edellyttää lasten olevan riittävän ajoissa sovitussa noutopaikassa, vähintään viisi (5) minuuttia aikaisemmin. Autoa tulee odottaa kaksikymmentä (20) minuuttia yli sovitun ajan. Mikäli autoa ei tänä aikana tule, oppilas palaa kotiin ja ottaa yhteyttä vanhempiin tai suoraan kouluun.

Jos lapsi myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä. Tällöin kuljetus on vanhempien vastuulla. Annetut aikataulut ovat suuntaa antavia. Liikenneturvallisuuden takaamiseksi aikatauluista voidaan joutua joustamaan esimerkiksi keliolosuhteiden vuoksi. Koulukuljetuksissa niin taksien kuin linja-autojenkin osalta liikenneturvallisuus on etusijalla.

Huoltaja vastaa siitä, että lukukauden alkaessa ja sen aikana kuljettajat tietävät lasten mahdollisista erityistarpeista. Huoltaja kertoo taksinkuljettajille terveydellisiin, hoivallisiin ja käyttäytymiseen liittyvät lapsen tarpeet turvallisen ja sujuvan kuljetuksen toteutumiseksi.

Saattaen vaihdettavaa lasta ei missään tilanteessa saa jättää minkään syyn varjolla yksin, vaikka huoltaja ei sovitulla paikalla olisikaan. Kuljettaja voi yrittää puhelimitse tavoittaa lapsen vanhempia, jos huoltaja on antanut puhelinnumeron kuljettajalle. Jos huoltajaa ei ole paikalla eikä puhelimitse häntä tavoiteta, lapsi jatkaa kyydissä reitin loppuun asti.

Mikäli huoltajaa ei tavoiteta silloinkaan, viedään lapsi Kouvolan perhetukikeskukseen odottamaan asian selvittämistä. Kuljettaja ei saa jättää saattaen vaihdettavaa lasta yksin kotiin. Kouvolan perhetukikeskuksen sijainti ja yhteystiedot annetaan tiedoksi kuljetusyrittäjille lukuvuoden alussa pidettävässä kuljetuspalaverissa ja tarvittaessa lukuvuoden aikana.

8 KOULUKULJETUSTEN OSAPUOLTEN VELVOLLISUUDET

Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa soveltuvin osin myös koulumatkan aikana. Kuljetusten turvallisuuden ja sujuvuuden varmistamiseksi noudatetaan seuraavia ohjeita:

8.1 Kuljettajan tehtävät

- oheiskasvattajan rooli; kohtelias, asianmukainen ja esimerkillinen käytös ja kielenkäyttö
- ajaminen nopeusrajoituksia ja liikennesääntöjä noudattaen koulukuljetukseen varustetulla ajoneuvolla (alkolukko, koulutakseissa koulukuljetuskupu tai -kilpi ajon aikana jne.)
- koulukuljetusreittien ajaminen sopimuksen mukaisesti annettua aikataulua noudattaen. Kuljettaja ei saa ohittaa autoon nousupaikkoja ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki kuljetusoppilaat ole autossa. Oppilaat otetaan kyytiin ja jätetään pois kyydistä turvallisessa ja sovitussa paikassa. Odotusalueelle ajetaan rauhallisesti
- järjestyksenpito autossa, kielletyn ja sallitun rajat tehdään selväksi, ongelmat ratkaistaan keskustellen. Avoimessa joukkoliikenteessä kuljettaja voi poistaa häiritsevän matkustajan linja-autosta
- oppilaiden sijoittaminen koulutaksiin turvallisesti, ohjeistus turvavöiden käytössä ja niiden käytön valvominen koko matkan ajan. Kuljettajan oman turvavyön käyttäminen
- jos autossa on turvatyyny (airbag) matkustajan paikalla, tulee kuljettajan huolehtia siitä, että turvatyynyn käyttöön liittyviä ohjeita noudatetaan (esim. matkustajan koko)
- liikuntavälineiden kuljettaminen (sukset, luistimet yms.)
- erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden ”saattaen vaihtaminen”
- kuljetusreittien aikataulujen tarkentaminen lukuvuoden aikana
- autossa olevien oppilaiden valvominen koko koulukuljetuksen ajan
- kuljetuksissa esiintyvien oppilaiden ongelmien tiedottaminen koulun rehtorille tai varhaiskasvatusyksikköön
- reitteihin ja aikatauluihin liittyvien ongelmien tiedottaminen kuljetusyksikköön
- kuljettajan tulee käyttää tilaajan edellyttämää sovellusta tai muuta tilaajan edellyttämää ajoneuvolaitetta, josta näkyvät kuljetustiedot
- kuljettajan tulee noudattaa muita tarjouspyynnössä ja kuljetussopimuksessa määriteltyjä asioita ja Opetushallituksen koulukuljetusohjeita

8.2 Huoltajan tehtävät

- huolehtia siitä, että oppilaalla on bussikortti mukana koulumatkoilla
- uuden kortin noutaminen bussikortin rikkoutuessa tai kadotessa joukkoliikenteen asiakaspalvelupisteestä koululta saamiensa ohjeiden mukaisesti
- huolehtia siitä, että oppilas on ajoissa sovitussa kuljetuspisteessä (vähintään 5 minuuttia ennen ilmoitettua autoon nousuaikaa)
- joukkoliikenteen reittioppaan käyttäminen on suositeltavaa (muutokset joukkoliikenteen reiteillä ja aikatauluissa)

- koulukuljetussovelluksen käyttäminen (taksioppilaiden huoltajat): kuljetusten peruminen, kuljetusaikataulujen seuranta yms.
- mikäli taksikuljetuksessa oleva oppilas ei tarvitse koulukuljetusta, huoltajan tulee perua koulukuljetussovelluksen kautta sekä aamu- että iltapäiväkuljetus jo edellisenä päivänä viipymättä, mikäli poissaolo on tiedossa
- huolehtia oppilaan näkymisestä pimeänä vuodenaikana, esim. siten, että oppilas käyttää heijastinta, heijastinliiviä tai otsalamppua
- keskustella lapsen kanssa käyttäytymisestä oppilaskuljetusten aikana
- huolehtia siitä, että oppilas ottaa kyytiin vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan työjärjestyksen mukaisesti esim. liikuntatunneilla
- huolehtia siitä, että urheiluvälineet ja muut ylimääräiset tavarat on pakattu asianmukaisesti (esim. luistinsuojukset, sukset ja sauvat kiinnitettynä toisiinsa)
- huoltaja ei voi itse tilata koulukuljetusta eikä tehdä muutoksia kuljetusreitteihin
- olla yhteydessä kouluun tai varhaiskasvatusyksikköön, jos koulukuljetuksessa on ongelmia
- linja-autokuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajien tulee perehtyä joukkoliikenteen matkakortti- ja matkustusehtoihin https://www.kouvola.fi/wp-content/uploads/2021/11/Matkakortti-ja-matkustusehdot_2021_Kouvola.pdf
- linja-autokuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajien tulee opettaa lasta kulkemaan turvallisesti avoimen joukkoliikenteen vuoroissa

8.3 Oppilaan tehtävät

- huolehdi saamastasi bussikortista ja ilmoita kortin katoamisesta tai vahingoittumisesta välittömästi kouluun
- ole ajoissa (vähintään 5 minuuttia aikaisemmin) sovitussa kuljetuspisteessä, jotta kaikki kuljetettavat ehtivät oikeaan aikaan kouluun
- odota autoa rauhallisesti pysäkillä, pientareella tai pihassa, ei ajoradalla. Ota huomioon myös muut autoa odottavat.
- käytä heijastimia, heijastinliiviä ja/tai otsalamppua näkyäksesi pimeänä vuodenaikana
- odota oppilaskuljetusta 20 minuuttia yli ilmoitetun ajan. Jos auto ei saavu kuljetuspisteeseen tässä ajassa, ota yhteyttä kouluun ja kysy tarkempia ohjeita. Tallenna puhelimeesi lukuvuoden alussa numero, josta voit kysyä neuvoja.
- nosta kättä selvästi sen merkiksi, että auto pysähtyy ottamaan sinut kyytiin pysäkiltä
- nouse autoon vain pientareen puolelta, ei liikenteen puolelta
- huolehdi, ettet ole likainen ja luminen kun nouset kyytiin
- nouse autoon reippaasti ryntäilemättä, istuudu penkille ja kiinnitä turvavyö sekä pidä ajomatkan aikana turvavyö kiinnitettynä (myös linja-autossa). Ota reppu pois selästä koulumatkan ajaksi
- käyttäydy automatkalla asiallisesti ja huolehdi siitä, että kulkuneuvo pysyy siistinä, pysy ajomatkan ajan omalla paikallasi, ota muut kuljetettavat huomioon ja noudata kuljettajan antamia ohjeita

- käytä kuulokkeita, jos käytät matkapuhelinta autossa kuuntelemiseen
- kerro kuljettajalle, jos matkan aikana tulee ongelmia
- huolehdi kuljetuksen päättyessä, ettet unohtanut mitään autoon
- kysy koulukuljetuksen aikana kadonneista tavaroista kuljettajalta, liikennöitsijältä, ja autoilijalta, koululta tai löytötavaratoimistosta
- odota, että auto on lähtenyt pysäkiltä ja että näet joka suuntaan ennen kuin lähdet ylittämään tietä
- opettele sujuvaan matkustamiseen liittyvät joukkoliikenteen ohjeet matkakortti- ja matkustusehdoista https://www.kouvola.fi/wp-content/uploads/2021/11/Matkakortti-ja-matkustusehdot_2021_Kouvola.pdf

8.4 Koulun ja esiopetuspaikan tehtävät

- käy läpi kuljetusoppilaiden kanssa kuljetusten pelisäännöt
- opettaa lasta kulkemaan turvallisesti avoimessa joukkoliikenteessä koulumatkoilla yhteistyössä huoltajien kanssa
- tiedottaa huoltajille ja kuljetusoppilaille kuljetuksiin liittyvistä asioista aina lukuvuoden alussa ja muutosten tullessa voimaan (kuljetusajat, -järjestelyt, kuljettajat jne.)
- huolehtii koulun ja esiopetusyksikön koulukuljetuksessa olevien oppilaiden valvonnasta kuljetusten odotusaikana
- huolehtii kuljetusoppilaiden kulkemiseen liittyvän tarpeellisen tiedon antamisesta kuljettajille
- koulu ja esiopetuspaikka eivät voi itse muuttaa kuljetusyrittäjän kanssa määriteltyjä reittejä

8.5 Opetuksen järjestäjän tehtävät

- opetuksen järjestäjä käsittelee kuljetushakemukset ja tekee kuljetuspäätökset
- tilaa bussikortit kuljetuspäätösten mukaisesti
- kuljetusyksikkö osoittaa kuljetettavat oppilaat liikennöitsijöille ja sopimuksen mukaisesti liikennöitsijä vastaa oppilaiden kuljetuksista sovitusta paikasta kouluun / esiopetukseen ja takaisin
- järjestää kuljetukset siten, että oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.
- valvoo osaltaan kuljetusten toimivuutta ja kehittää kuljetusjärjestelyitä yhteistyössä joukkoliikenne- ja kuljetusyksikön kanssa sekä antaa niistä ohjeita
- järjestää säännölliset yhteistyöpalaverit joukkoliikenne- ja kuljetusyksikön kanssa
- kehittää kuljetusasioita koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa
- järjestää vähintään vuosittain yhteistyöpalaverin kuljetusyrittäjien kanssa